

Kis

LART

IRODALMI FOLYÓIRAT

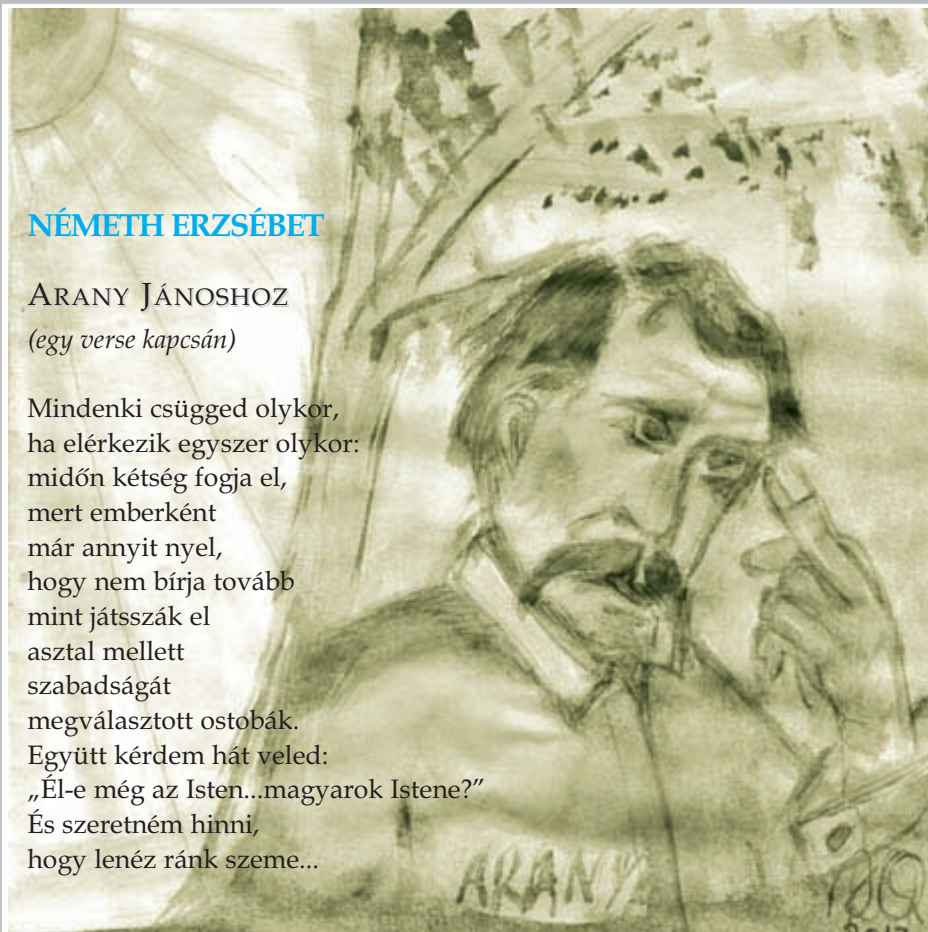

NÉMETH ERZSÉBET

ARANY JÁNOSHOZ

(egy verse kapcsán)

Mindenki csügged olykor,
ha elérkezik egyszer olykor:
midőn kétség fogja el,
mert emberként
már annyit nyel,
hogy nem bírja tovább
mint játsszák el
asztal mellett
szabadságát
megválasztott ostobák.
Együtt kértem hát veled:
„Él-e még az Isten...magyarok Istene?”
És szeretném hinni,
hogy lenéz ránk szeme...

2017/3 121. szám

Kis LART az INTERNETEN! www.kislant.hu

Németh Erzsébet

Lehet...

Mint két hajóroncs
végzetes zátonyra futva,
úgy nézünk egymásra,
s régi önmagunkra.

Elsüllyeszthet bármely pillanat.
Lehet: megkegyelmez mégis.
És jöhet ránk új tavasz,
esetleg a tél is.

Emlékviharok

Emlékviharok
verik ablakod
zuhog-zuhog
a pillanat...
melyből kizártad
– lehet, hogy végleg –
egykori önmagad.

Írjuk életünkkel

Minden nap:
egy Biblia-lap.
Sorai közül
kibuggyan a múlt,
amiből -sajnos-
az ember
nem sokat tanult.
Csak írjuk életünkkel
bele a jövő
legújabb Testamentumát...
S hallgatjuk, hogy mormolja
Isten odaát:
„Időtök arcát megfoltozom.”

Vasi Ferenc Zoltán

KANTÁR-CSABÁSAN!

(*Ars poetica: Préda*)

nyúzzatok meg, kövezzetek!
szégyenben szégyen lehessenek!
a Nap dárdája általdőf,
kegyetlenkedjetek!
mint hóhéarak, lengessetek,
indítsatok égföld-menetnek.

SIRALOM ÁRKA

ezt tedd helyettem.

Üsd sírkőhöz arcom,
ezüst!
Félek.

Verd hátamra a poncot,
nevem!
Kösd össze szüleim fejfáját,
Vasik!
Sírkő hűse,
korhadts Kereszt!
Bukszus bokra,
kígyó-levelek,
elmondatlan Miatyánk!

– túlcsondult Tejút.

*

LELKES MIKLÓS

TRÉFÁS TÚNÓDÓ

Akácvirág fehére forrt.
Van-e a van, volt-e a volt?

Hullt, hullt bámuló kék alatt
nyugtalan nyárfapillanat.

A fűben piros pipacsok
színe kiáltott, hallgatott,

s fényben, fényen, s árnyék alatt
szűnt, született új pillanat.

Mosolyod és tragédiád:
törékeny hídon mint jutsz át

pillanathoz, amely való
szépség, s nem csupán altató

tükrös tájhoz, min évszakok
váltak egyet, csillagot?

Mentem a Nincs-ben, hol piros
cseresznyét kis dal csillagoz,

s piros öröm csábít, kacsint,
elhitetné: nyár van megint,

s folyó folyik, élet folyik,
s fej és kéz kedvvel dolgozik.

Pipacs kiáltott, hallgatott,
de piros szív elhallgatott,

s a kábító templomharang
kongatta Nincs-re rá a Van-t,

arany cselét, égüzletét,
s zárult becsapott Messzeség..

A szürkevarjú-pillanat
játszott gögös sas madarat,

s nincs-nép hitte, hogy sas madár,
amely nagy csőrrel körbejár,

s a körbejáró pillanat
koronát kap a fák alatt,

koronát, mely fénylőn örök..
Ész, ha volt is, elköltözött..

Látszat-nép mindent elhisz és
jön majd pillanat: rémmesés,

a harangláb messzire fut,
s futnának városok, faluk..

Ilyen népnek nem kell haza.
Csigaháza: nincs-önmaga.

Ilyen népnek az is elég:
szavazógépben töltelék,

és ágyúdba is tölthető, -
s már lőttek is neked, Jövő!

Bár ily népet nem szeretek, -
neki ajánlom versemet,

e pár tréfás sort, igazat,
melyben tűnődő pillanat.

Tűnődjön el: mi van? Mi nincs?
Mi az a rossz, mi itt, megint?

Röhögnek országtolvajok..
Ki is lopott, és mit lopott?

Mitől nem Nép, s hitvány a nép?

S miért nem érzi szégyenét?

(2016)

*

Visszanéző

TAVASZ

A szélben olykor kékbe át
ugrott fenség: fehér virág, -
s az nagyszerű, ha szívhez ér
két ragyogás, kék és fehér!

MADÁRHANG

Madárhang olykor elbújik
a zöldben, - s máris, újra, itt!
Van és nincs, - változó varázs:
együtt megállás, indulás.
Aranyló nap, majd holdezüst?
Szívnek kedves együttesük.
Együtt kell közel, s messzeség, -
valóság és álommeséd!

HÓVIRÁG

A Szépséghez hű, bátor és szerény,
s fényig áttör tél havas nehezen, -
de felejtí ezt más virág, s világ,
s mind illegeti kacér önmagát.

PIROS TULIPÁNOK

Mikor kelyhük fénnel tele:
mind a szabadság gyermeke,
amikor meg elment a nap,
tűnődő piros ottmarad:

piros szív, piros gondolat.

ZÁPOR

Víztű sorok varrták a nap
fényéből a csillagokat
akácokra, majd résen át
látszott tágabb, látóbb világ.

FELHŐ

Felhő, emlék, fehér virághang
hó szirma szól bánatnak, csendnek:
- Az a táj nem a szabadságé,
amely szépséget elfelejtett!

(2017)

*

T. Ágoston László

A szarka gyémánt félkrajcárja

Az Üveghegyen túli szél zúgatta nagy-erdőbe beköltöztek a szarkák. Először csak úgy próbaképpen repültek egy-egy kört a fák ágai közt, de a kacagó gerlék elkezdtek hahotázni, amikor meglátták őket. Egymás hasát fogták a röhögéstől, mondván, hogy miféle színehagyott, tarka varjak ezek? Csak nem albínók szegények? A göndör szőrű mangalicák úgy vélekedtek a dologról, hogy feltehetően elfogyott Természet Anyánk ibrikjében a fekete festék, amikor őket alkotta, ezért maradtak itt-ott fehérek. Hasonlóképp jártak ők is, hiszen a vadmalacok festése közben is elfogyott a csík, és az ő porontyaikra már nem jutott.

– Majd én kiderítem, miféle varjak ezek – mondta a róka. – Az enyémnél biztosabb módszer nem létezik. – Ezzel előkapott a farzsebéből egy darab sajtot és a szarka csőrébe adta. Az meg csak nézegette, kóstolgatta, és egyre jobban ízlett neki.

– Azt mondják erdő szerte, hogy gyönyörű hangod van, varjú bébi – hízelgett neki a róka a fa alatt. – No persze, hiszem, ha hallom...

A szarka csak mosolygott magában és a fejét csóválta, hiszen ezt a mesét már a szarkaóvodában elcsörögte neki a dadus.

– Az a helyzet – folytatta a ravasz róka –, hogy nagyon jó barátom az erdei kórus karnagya. Ha én szólnék az érdekedben, biztosan bevenne a kórusba, sőt akár szólóénekes is lehetnél. No, mit szólsz ehhez?

Semmit sem szólt hozzá a szarka. Átrebbent egy vastagabb ágra, biztonságba

helyezte a sajtot, csak aztán nyitotta ki a csőrét.

– Hát ide figyelj, te rőtbundájú, rafinált kotoréklakó! Azt hiszed, hogy csak úgy egyszerűen ki tudod dumálni a csőrömből a sajtot? Tévedsz. Nagyon tévedsz! Majd ha a király kéri, a Leó szép szóval, vele megfelezem, de csak akkor, ha lenyelt téged, meg a karnagyodat is. Viszont ha most feldobnál egy gyémánt félkrajcárost, hogy eltaláld vele az ágat, amin ülök, abból láthatnám, hogy te vagy a nagyerdő legügyesebb dobóatlétája. Lehet, hogy elgondolkoznék rajta, mit is tehetnék érted...

Meglepte a rókát ez az önhitt beszéd. Legszívesebben megfojtotta volna a szarkát, de ehhez mindenképpen le kellett csalogatni a fáról. Földobta hát a gyémánt félkrajcárját, mert azt hitte, hogy lepottyan a madár, ha eltalálja vele. Ő azonban a csőrébe kapta és átlibbent vele egy másik ágra.

– Ügyes – mondta az oroszlán elismerően. – Aki így át tudja verni a rókát, az nekem is a hasznomra lehet. Kívánj valamit, és szegődj a szolgálatomba, te tarka madár! – fordult a szarkához.

– Rendben van, felség – csörögte a szarka. – Ha száműződ a gerléket, akik kiröhögtek, és rám bízod a fészküket, a szolgálatodba állok.

Így történt, hogy a galambok világgá repültek, s beköltöztek a helyükre a szarkák. Aztán egy nap arra ébredtek a fecskék, meg a sárgarigók, hogy az ő fészükben is szarkatojások vannak, s már maguk se tudják, melyik az övék.

– Ügyes – bólintott rá az oroszlán. – Ha kitör a háború a szirti sasokkal, ezeket

T. Ágoston László

A szarka gyémánt félkrajcárja

Az Üveghegyen túli szél zúgatta nagy-erdőbe beköltöztek a szarkák. Először csak úgy próbaképpen repültek egy-egy kört a fák ágai közt, de a kacagó gerlék elkezdtek hahotázni, amikor meglátták őket. Egymás hasát fogták a röhögéstől, mondván, hogy miféle színehagyott, tarka varjak ezek? Csak nem albínók szegények? A göndör szőrű mangalicák úgy vélekedtek a dologról, hogy feltehetően elfogyott Természet Anyánk ibrikjében a fekete festék, amikor őket alkotta, ezért maradtak itt-ott fehérek. Hasonlóképp jártak ők is, hiszen a vadmalacok festése közben is elfogyott a csík, és az ő porontyaikra már nem jutott.

– Majd én kiderítem, miféle varjak ezek – mondta a róka. – Az enyémnél biztosabb módszer nem létezik. – Ezzel előkapott a farzsebéből egy darab sajtot és a szarka csőrébe adta. Az meg csak nézegette, kóstolgatta, és egyre jobban ízlett neki.

– Azt mondják erdő szerte, hogy gyönyörű hangod van, varjú bébi – hízelgett neki a róka a fa alatt. – No persze, hiszem, ha hallom...

A szarka csak mosolygott magában és a fejét csóválta, hiszen ezt a mesét már a szarkaóvodában elcsörögte neki a dadus.

– Az a helyzet – folytatta a ravasz róka –, hogy nagyon jó barátom az erdei kórus karnagya. Ha én szólnék az érdekedben, biztosan bevenne a kórusba, sőt akár szólóénekes is lehetnél. No, mit szólsz ehhez?

Semmit sem szólt hozzá a szarka. Átrebbent egy vastagabb ágra, biztonságba

helyezte a sajtot, csak aztán nyitotta ki a csőrét.

– Hát ide figyelj, te rőtbundájú, rafinált kotoréklakó! Azt hiszed, hogy csak úgy egyszerűen ki tudod dumálni a csőrömből a sajtot? Tévedsz. Nagyon tévedsz! Majd ha a király kéri, a Leó szép szóval, vele megfelezem, de csak akkor, ha lenyelt téged, meg a karnagyodat is. Viszont ha most feldobnál egy gyémánt félkrajcárost, hogy eltaláld vele az ágat, amin ülök, abból láthatnám, hogy te vagy a nagyverdő legügyesebb dobóatlétája. Lehet, hogy elgondolkoznék rajta, mit is tehetnék érted...

Meglepte a rókát ez az önhitt beszéd. Legszívesebben megfojtotta volna a szarkát, de ehhez mindenképpen le kellett csalogatni a fáról. Földobta hát a gyémánt félkrajcárját, mert azt hitte, hogy lepottyan a madár, ha eltalálja vele. Ő azonban a csőrébe kapta és átlibbent vele egy másik ágra.

– Ügyes – mondta az oroszlán elismerően. – Aki így át tudja verni a rókát, az nekem is a hasznomra lehet. Kívánj valamit, és szegődj a szolgálatomba, te tarka madár! – fordult a szarkához.

– Rendben van, felség – csörögte a szarka. – Ha száműződ a gerléket, akik kiröhögtek, és rám bízod a fészküket, a szolgálatodba állok.

Így történt, hogy a galambok világgá repültek, s beköltöztek a helyükre a szarkák. Aztán egy nap arra ébredtek a fecskék, meg a sárgarigók, hogy az ő fészükben is szarkatojások vannak, s már maguk se tudják, melyik az övék.

– Ügyes – bólintott rá az oroszlán. – Ha kitör a háború a szirti sasokkal, ezeket

Kisslaki László

Anna és a mézesbábos

Hegybíró Imrus alig rohant pár métert a méhecske után, mikor hirtelen elcsúszott. Előfordul az ilyesmi a legelőn, ha a szépreményű mézrabló csak felfelé bámul, s feledi, amit otthagytak a tehenek. De estében is markolta az ökörszarvból fűrészelt bemézezett csapdát, ahol már vagy nyolc vadméh raboskodott. Ahogy feltápázkodott, káromkodás helyett csak megrázta ragacsos lábát, s kiengedte a szarubörtönből a következő foglyot, aki persze ész nélkül iszkolt hazafelé. Nyomban utána lódult, s mindaddig követte a fürge szárnyas röptét, míg végleg el nem tűnt a szeme elől. Akkor amnesztiát adott a következő rabnak, aki boldogan repült testvére után. És ez így ment mindaddig, míg az utolsónak szabadult vadméh elvezette az odvas fához, ahol az erdei nagycsalád lakott. Ott aztán karjára tekerte Anna vállkendőjét, s nagy bátran kirabolta az odút. Persze így sem úszta meg pár fullánk nélkül, mert a méhek sem mérték ingyen a mézet. De hát ez így van, mióta a világ megyen.

A sikeres munka után Imrus lábat mosott a patakban, s már előre örült a marék krajcárnak, amit majd barátjától, Béla bácsitól kap a zsákmányért.

Már indult volna a vásárba, mikor hirtelen vihar támadt. Leült egy bükk alá, míg alábbhagy a zápor, s csak hallgatta a szél hujjogását, ami lassan altatódallá szelődött. Az álom határán még eszébe jutott, hogy otthon, Anna tán éppen most

gyúrja Szántó néni hátát. Sokan járnak a nővérehez, mert enyhülést találnak az áldott ujjai alatt, és ismer sok-sok Úr adta medicinát, ami a fűben-fában terem. Csak éppen Buba nővérükön nem tudott segíteni, aki bénán született, alig pislákoló tudattal. Apjukat, halála után hamarosan követte az anyjuk is, ekkor Anna vállára zuhant a Hegybíró család minden gondja. Még jó, hogy a népes Szántó család felesben művelte a Hegybíró földet, mert így Annának ideje volt Bubát gondozni. Hoffmann bácsit, a tollas zsidót, aki átel-lenben lakott, meghatotta ez a gondoskodás, amivel Anna a nővérét körülveszi. Gyakran benézett hozzá jó szóra. A falu is becsülte az öreget, aki csak azért gürcölt, hogy fiát taníttassa. De ma büszke is rá, mert a gyerek gyakran hazajön a városból, hogy meglátogassa az apját. Igaz, ma már Horvai főorvos úrnak hívják.

Imrus, a hátát a fatörzsnek vetve aludt, és egy kövér légy ült a homlokára. Időnként összedörzsölte mellső lábait, mint egy uzsorás a sikeres inkasszálas után a tenyerét. A gyerek nem ébredt fel, csak akkor röppent ki az álom a szeméből, mikor a légy átsétált az orrára.

Időközben már csak a levelekről csusszant le egy-egy kései esőcsepp. Imrus nyakába szedte a lábait, s elnyargalt a vásár felé, mert már éppen idehallatszott a templomharang delet kongató bimbamja. Remélte, Béla bácsi, most a bő zsákmányért ráadásnak nekiadja a díshuszárt.

Buba boldog lesz, hisz tavaly is hónapokig nyalogatta a cukorzsínórral cifrázott mézes pólyást, amit Szántó néni vett neki a mestertől. De most olyat kaphat, amiben magát látja, ha belenéz.

Imre futtában majd elcsúszott a sáros agyagúton. Elmosolyodott; eszébe jutott, mekkorát esett reggel a tehénnyomon.

Mikor Szántó néni elment a kenés után, Anna tisztát váltott Buba alatt. Nagy nehezen visszagurította a béna testet a friss lepedőre; aztán a karján lévő kelést beborította szappanos kovással. Kamillával lemosta az állandó fekvés miatt az egyre csúnyább sebeket, s bekente farkasalmából, árnikából és disznózsírból főzött kenőccsel. Ha nem javul holnapra, akkor a városba küld orvosért – gondolta, majd halkan behúzta maga mögött az ajtót.

Akkor összeroppant. A hirtelen rátörő keserűség marokba szorította szívét. A konyhába szaladt, s a priccsre dobta magát, s csak úgy rázta a vállát a zokogás. Pedig erős lány volt, s szégyellte maga előtt is, hogy elgyengült. De hát mért veri a sors avval is, hogy egyedül hordja a keresztet, ember nélkül. Hisz egészséges, s ő is társra vágyik.

De önkínzó módon újra feltört benne a hajdani, szégyenletes látogatás emléke, ami jó időre elvette kedvét a férjhez menéstől. Azt a nősülni vágyó fonyódi gazdát a keresztanyja szerezte neki.

Amikor pontosan beállított a komendált, kesebajszú paraszt, Anna nem sejtette a háztűznézés undorító végét. Ahogy illik, étellel, borral fogadta a vendéget. Eleinte még módjával ivott az ember, de ebéd után egyre több és több pohár otellóval locsolt magába öntelt bátorságot. Aztán bőfögött párat, majd udvarolni kezdett.

– Van tíz hold földem, lovam, hét tehenem. A bolond Bódog látja el őket. Aztán

négy bikát is nevelek az istállóban, tuggyá? Maga azé' nyugton lehet; Imre öccsét majd kitanítom gazdásznak. Buba is elfér nálam. A csordás felesége majd őt is ellátja, ha végzett az állatokkal. Van még bora? – szakította félbe a lányhódító monológját, és biztatóan kacsintott. Anna teli üveget tett az asztalra.

– Töltsön, ha ízlik –, rándult meg a szája, s a nővére után nézett a szobába. Amikor egy idő után visszatért a vendéghez, megbénította a látvány. Még évekkel később is undorral, s keserű szájjal ébredt, ha álmában ráriadt az a kép; a sikoltást nyelt dulakodás, majd a szégyenbe fulladt megnyugvás. Mert dacára, hogy erős volt a mokány barom, nem rajta múlt, hogy Anna szűz maradt. A bor védte meg az ártatlanságát.

Később feledtette az undorító lánykérés emlékét Tóth Gábor szerelme.

Már gyerekként, mikor a Papréten játszottak, a nagyobb lányok rajongtak a jóképű kamaszért. Pár tavaszra rá, már a faluban is kedvelte a fehérnép. Egyszer Anna, az asszonnyá érés küszöbén, álmában Gábort ölelte. Akkor érezte először, hogy a csillagok felé repül. Pár hónappal később mikor eljött a szüreti bál ideje, boldog volt, mert a sok lány közül a köszörűs fia egész este csak vele táncolt. Azután mikor hazakísérte, még sokáig ácsorogtak a kapu előtt, de azért nem hagyta, hogy Gábor megcsókolja.

Dacára a lány tartózkodásának, a következő hetekben a legény kitartóan udvarolt. Anna is nagyon vonzódott hozzá, de végül is csak akkor engedett, mikor a felhevült legény megesküdött anyja sírjára, hogy feleségül veszi.

Attól kezdve a szerelmes lány, mint egy önfeledt, boldog holdkóros, örült az együttlét minden percének. Azért Bubát sem feledte; ugyanúgy gondozta, mint régen, hiába duzzogott a szerelme, hogy elég, ha a nővérét egy asszony reggel és este tisztába teszi, mert úgyse tud az a világról. Hisz Anna elég gazdag hozzá, hogy megfizesse.

A csodálatos, önfeledés kora bármilyen hosszú is volt, az idő gyorsan röppent. Annát azért bántotta, hogy szerelme csak sötétedés után jár hozzá. Megkérdezte, hogy tán szégyelli őt a világ előtt? – Erre a férfi megsértődött, s behúzta magát mögött az ajtót. Azóta sem nyitotta rá újra.

A templomban Pál atya még megállította a híveit, s elvonult a ministránsaival.

Az orgona utolsó akkordja még keringett egyet az oszlopok körül, majd elült az oltár mögött. Rövidre rá a kitóduló tömeg belevegyült a vásár forgatagába.

Míntha csak erre várt volna a szél, vadul végigsöpört a sátrak között, s rohantában behintette a népséget könnyű szénaszállal, amit a közeli boglyából fészült. Persze a villám se várt; ízibe' szétvágta az eget borító felhődunyhát.

Tóth köszörűs, a dörgést sem hallotta a sátrában a kő alatt visító késtől, csak mikor levette lábát a pedálról, vette észre, hogy biza esik. Hoffmann bácsi járt jól, mert ma ki sem nyitotta a kóceráját, mert orvos fia jött látogatni a városból.

Csató Béla, a mézesbábos bezzeg örült, hogy nagyponyvás tető alatt árult, mert alig győzte a dupla forgalmat. Végre elállt az eső, s mire delet harangoztak, a ponyvát is feltekerte. Már csak egy-egy megkészt

vásárló vitt magával huszárt, szívet vagy egy pólyást vásárfiának.

Tán nem is jön Imrus – gondolta, hisz a viharban a méhek is otthon maradnak. De nem egyedül, mint ő. Mikor megöszvegyült, úgy hitte, felesége hiányát sosem tudja más asszony pótolni. Feledésnek kijárt a szőlőbe, ahol az asszony kedvéért ültetett olaszrizling termett; de rák ellen az áldott görcsoldó bor is tehetetlen volt. De ahogy múltak az évek, már egyre jobban fájt a magány. Furcsa, hogy Hegybíró Annát évek óta látja a vasárnapi misén, de csak az utóbbi időben kezdte álmában ölelni. Egyszer egy tucat mézeskalács is széné égett a lány miatt, mert róla ábrándozott, ahelyett, hogy kihúzta volna időben a tepsit. De mit is fut illúziók után, hisz majd tíz évvel idősebb Annánál, s a boltján kívül nincs semmije. Meg állítólag a köszörűs fia jár utána, így suttozták a faluban.

Búsan legyintett, de rögtön felderült az arca, mert Imrus gyerek köszönt rá harsányan.

Pár perccel később a kislegény már hazafelé szaladt, s dagadt a melle a büszkeségtől. Barátja, Béla bácsi, nemhogy egy marékka több aprót adott a zsákmányért, hanem megígérte, ha kedve van kitanulni ezt a szép szakmát, magához veszi inasnak. Majd megbeszéli nővérével a vasárnapi mise után. Aztán nekiadta a hatalmas mézeskalács huszárt, ami már az apja idejében is csak dísznek szolgált. Lesz nagy öröm, gondolta, mikor a sarkon majdnem nekiment Szántó nének.

– Meghalt Buba! – lihegte izgatottan az öregasszony, s olyan ziláltan beszélt, hogy a megrémült gyerek, csak lassan értette meg, hogy mi is történt.

– Mikor reggeliztetés után Anna friss vízért ment a konyhába, hogy megitassa nővérét, mire visszajött, Buba már tátott szájjal, tágra mered szemmel nézett a semmibe. Még jó, hogy Hoffmann bácsi fia látogatni jött, mert mikor Anna felsikoltott, Horvai főorvos úr rögtön átjött. Ő mondta, hogy szívroham ölte meg Bubát, semmi köze a sebekhez, mert a zokogó Anna váltig magát vádolta, hogy nem vigyázott rá eléggé.

Imrus nem hallgatta tovább a nénit, hanem szaporán, dobogó szívvel szaladt hazafelé. A Cigány utca sarkán letette a díszhuszárt. Minek vigye tovább? De aztán visszafordult érte; – inkább beteszi a koporsóba. Buba talán tiszta értelemmel fogja nyalogatni a mennyben, ha az Úr is úgy akarja.

Az idő nem állt meg a temetés után. A halottak aludtak, az élők meg élték a mindennapra elrendelt sorsukat. Egy nap váratlanul beállított Tóth Gábor. Bocsánatot kért, hogy annak idején csak úgy eltűnt, de most miután minden akadály elgördült, elmehetnek Pál atyához az esketés miatt. Közben oldalról hunyorgott rá, ami mindig hatott a nőkre. Anna illedelmes és büszke lány volt. Nem köpött, csak némán mutatott az ajtó felé.

Egy vasárnapi mise után, a templomtéren Anna Bélát hallgatta, de egy idő után megjegyezte, hogy ne itt ácsorogjanak Imrus dolgában, hanem szívesen látja náluk otthon. Aztán egy hétre rá el is jött a mézeskalácsos, Imrus nagy öröme. Azt már a vasárnapi közös megbeszélés követte, s így tényleg szép reménnyel

nézhetett a gyerkőc a jövőbe. Anna is szívesen látta Bélát, s örült, hogy a férfi jó hatással van a kamaszodó öccsére.

Egy vasárnap, ami akkor Szent Márton napjára esett, a szokásos látogatás előtt éppen a hagymás törtkrumplit paprikázta gazdagon, méltó társul a libasülthöz – mindkét férfi úgy szereti –, elmosolyodott magában: már nem is tudta, hogy öccse-e, vagy ő várja jobban a mézeskalácsost. Őszinte volt magához. Érezte, hogy Imrus neveltetése ürügyén, észrevétlen, szép lassan egymásba szerettek.

Pontosan delet harangoztak, mikor Csató Béla belépett az ajtón.

De ahogy kinézett! Galambszürke frakk-kabát lötyögött rajta sután, s kezében egy üveg Márton napra szentelt újbort szorongatott. Arca zavarában még vörösebb volt, mint a rózsa, amit rafiával kötött az üveghez. Nemcsak Anna mosolygott, hanem még Imrus is a pártfogóján. Aztán ünnepélyesen megkérte Hegybíró kisasszony kezét. Anna csak bólintott, mert nem akarta elsírni magát öccse előtt. Imrus odavolt az örömtől. Béla bácsi már nemcsak mestere, de most már gyámapja is lesz. Nem beszélve arról, hogy azt is mondhatja neki, hogy sógor bácsi.

Aztán nehogy kihűljön a libaleves, Anna asztalhoz parancsolta az urakat. Előtte azért mondta Bélának, hogy nyugodtan leveheti a frakkját, hisz otthon van.

*

Németh Dezső

Csudákat nevelő Balassi
szerelemmitológiája

Balassi lírája a magyar tudományos irodalomban „elviselhetetlenül konvencionális”: lovagi, udvari és petrarkista. A Balassi-szövegek értelmezési hagyománya jó ideje fölismeri, hogy „az életmű nagyobb része [...] elviselhetetlenül konvencionális” [7] mégis, mintha épp ez nem hagyná nyugodni az újabb és újabb elemzőket. Mintha azt remélnék, hogy a konvencionális egyszersmind rejtett törvényszerűségeket is rejteget.] [BA]

Ezzel szemben – szerintem – Balassi lírája természetes szépségű, vitézi, végvári és csodásan népies. A konvencionális meghatározás visszavezethető Radó Antal: Petrarca: Összes szerelmi szonettjei c. [RA] fordításának bevezetőjére: „Az érzelem conventionalismusa volt a provenç-i hatás alatt álló szerelmi dalnokok egyik főbűne; mindegyiknél egyforma alakban jelentkezett a szerelem, mindegyiknél egyforma volt a szerelem tárgya is. Nem ezt vagy azt a nőt énekelték, hanem általában a nőt; énekelték, mint minden szépség és minden erény kútforrását, mely oly magasan áll felettük, hogy hozzá csak mintegy istenséghez, térdelve lehetett közeledniök.”

[Ezzel szemben Kőszeghy Péter: Balassi Bálint mitológiája, avagy az első költő c. tanulmányában írja: [KP] „A magyar irodalomtörténet mitológiájában az első költő Balassi Bálint.” Tehát a magyar irodalomtörténetnek is van mitológiája, és nyilván ebben a Balassi-mítosz is benne van, még

pedig költőként az első helyen. A szerző a költészetet teológiának nevezi, mert a Biblia maga a merő költészet: isteni sugallat, ebből következik, hogy Isten az első költő, és ezt Dante és Boccaccio is így gondolta. A nemzeti irodalmak eszmélésekor azonban megjelentek a hús-vérköltők, az öneszméléssel együtt megkezdődött az önmitológia-teremtés. Kiosztották a klasszikus szerepeket: az első görög költő Homérosz, míg az első latin költő Vergilius. Magyar vonatkozásban, az első költő Balassi Bálint. A tanulmány részletesen tárgyalja a primum és principium fogalmát, vagyis az elsőség összefüggéseit. Persze nem gondolom, hogy a szerző a versek „minőségére” érti az elsőséget, de nem is a konvencionálisra...]

Balassi lírája sokkal személyesebb a lovagi, udvari és petrarkista szerelmi líránál, de nem olyan értelemben, hogy saját magát állítja szerelmi toposzai középpontjába, hanem az imádott nőt, és nem úgy magasztalja, mint Petrarca, hogy képeinek fokozása közben (concetti: élces) ízetlenül megkérdézi Ámort a nő arcórsáiról, hogy mily tövisekről szaggatta le őket? Amikor Laura aranyhajáról beszél, azt kérdi mily bányából vehette Ámor az aranyat a szőke fürtjeihez? [RA] Dalok Laura életében című versében azon elmélkedik, hogy a kezecke aranyát Ámor (talán aranymosóként), mily érből vehette.

„Ó, szívemet szorító szép kezecke
Kinek csak álma boldog és szeretne
Aranyát Ámor mily érből vehette”

[DL] (Dalok Laura életében)

Balassi lírája természetes szépségű, vitézi, végvári és csodásan népies. Az itt következő idézetekben mind a négy tulaj-

donságjelző megtalálható. A kétütemű nyolcasok szóhímezései, a „drágalátos” palotám népies jelzőszava, és a jókívánság közvetlensége: „Élj sokáig, szép Juliám!” – a magyar népköltészet természetes megnyilatkozásai. Balassinál az asszony vagy leány tisztelete nem merev, tettetett lovagi gesztus, hanem az egyszerű emberség intellektusának gyönyörű példája. Térdet és fejet hajt Júlia előtt, aki csak mosolyog; így fogadja az érzellemmel telített hódolatot. Ezek a verssorok élnek, egy csöpp misztériumjáték gyöngyszemei, amelyben benne rejlik az ős-magyar udvarlás ünnepélyes aktusa.

*„Én drágalátos palotám,
Jó illatú, piros rózsám,
Gyönyörű szép kis violám,
Élj sokáig, szép Juliám!”*

*"Juliámra hogy találék,
Örömemben így köszenék,
Térdet-fejet néki hajték,
Kin ő csak elmosolyodék.*

(Harmincikilencedik)

Balassi szerelmes versei tartalmilag és formailag összehasonlíthatatlanok Petrarca műszerelmet mutató hideg szonettjeivel. Petrarcanál Laura csábító beszéde szomorúságot kelt, úgy tűnik, hogy Laura csábítja el Petrarcát, Balassi viszont finom udvarlással és örömében közelít szíve hölgyéhez. Ha összehasonlítjuk Petrarca három sorát a fent közölt vers soraival és a többi szonettel, nyilvánvalóvá válik, hogy nem itáliai hatásra íródtak. Forma tekintetében a Balassi vers sorai hangsúlyos kétütemű nyolcasok, míg Petrarca öt és feles jambikus sorokat alkalmazott szonettjeiben. A rímtechnika is egészen elütő: a Balassi

versekre nagyrészt bokorrimék a jellemzőek, míg Petrarca szonettjeiben az ölelkező rím a meghatározó forma.

*„Gyönyörű arcza, csábító beszéde.
Mely olyan mélyen van szívembe vésve -
Ezek okozzák, hogy így könnyezem !"*

(Petrarca: LXVII.)

*Mint szép liliomszál, ha félbemetszve áll,
fejét földhöz bocsátja,
Célia szép feje úgy áll lefiggesztve,
mert nagyon nagy bánatja,
Drágalátos könyve hull, mint gyöngy, görögve,
vagy mint tavasz harmatja.*

(Az Celia bánatjáról)

Balassi: Az Celia bánatjáról című versében az öccsét sirató könnyező asszony harmatos szépségét; a költő gyönyörködését mondja el. Itt visszautalnék Hogy Júliára találja, így köszöne neki c. vers „Én drágalátos palotám,” sorára, mert Céliánál ugyanúgy megjelenik a „drágalátos” népies jelzőszó, csak most a lehajló liliomszál drágalátos könnyeként.

A Negyvenhetedik vers pesszimizmusa a bibliai Salamon által a Prédikátor könyve 1-ben, – A földi dolgok hiábavalósága címen leírt bölcsességekből eredeztethető. Salamon passzusaiiban szinte minden földi dolog hiábavaló: gazdagság, tisztesség, bölcsesség... „Felette nagy hiábavalóság, azt mondja a prédikátor; felette nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!” (Prédikátor könyve 1.2)

*„Tavaszi szép rózsák, liliom, violák
idővel mind elhullnak,”*

*„Idővel paloták, házak, erős várak,
városok elromolnak,”*

*„Még az föld is elagg, hegyek fogyatkoznak,
idővel tenger apad,”*

*„Csak én szerelmemnek, mint Pokol tüzének
nincs vége, mert égeten-ég.”*

*„Kiben Juliátúl, mint Lázár ujjátúl,
könnyebbségemet várnám,”*

(NEGIVENHETEDIK)

A koldus Lázár fekélyesen feküdt a bíborba és patyolatba öltözött, lakomázó gazdag előtt, de még az asztalról lehulló morzsákból sem kapott. Meghalt a koldus és Ábrahám kebelére került, a gazdag is meghalt, de ő a pokolba került. Kínok között égve felkiáltott: „Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és húsíts meg a nyelvemet, mert igen gyötörődöm e lángban.” De Ábrahám nem teljesítette a gazdag kívánságát, mondván: „Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat életedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötörödsz.” [GL]

Balassi szerelemmitológiájába ötvözi a népi udvarlás ünnepélyességét, úri affektációtól mentesen, a magyar ősi viselkedés-kultúra illedelmes szabályaival. Természetes, hogy e mögött ott van a nemesi származásának hatása, és a kor európai irodalmának hatása is, de nem ez a jellemző. Már Ronsard és a Pléiade irodalmi csoportjának tagjai is meg voltak győződve, hogy a műfajok között bizonyos rangsor van. Ezt azért említem, mert Petrarca hatása kanonizált jelleget vett fel az európai irodalomban, például Shakespeare szonettjeiben vagy Ronsard szerelmi költészetében is érezhető a hatása. Tehát magas irodalomként tartják számon. Ellentétben ezzel Balassi konvencionális, Petrarkát utánzó lovagi költő. Persze ezt nem népi

dilettánsként teszi, hanem tudós költőként fabrikál. Az általam sugallt predesztina, természetesen kissé túlzó.

Hatalmas irodalma van a Balassi-korpusznak, oldalakon keresztül lehetne sorolni az ezzel foglalkozó irodalmak körét. Lehetetlen átlátni a nézetek dzsungelén. Ez is mutatja, hogy az irodalom tárgya a „mű” nem tudomány, hanem művészet. Ezért sokan még az irodalomtudományt, mint diszciplínát is megkérdőjelezzik. Holott a tudomány tárgyának a mű formájára (ld. formalizmus), felépítésére kellene irányulnia, de már ez sem igaz, mert a strukturalizmus a mű „belsejét” is vizsgálja. A Balassi értelmezések hálója azt mutatja, hogy az értelmező már-már nem a Balassi szöveget értelmezi, hanem saját hipotézisét értelmezi bele.

A végvári vitézség [VV] nem a lovagi vitézség kópiája. A lovagság Balassi korában már viasszorul, a középkori lovag a 15. században már nem volt domináns. A lovagi irodalom [KL] is csak a 15. századra alakult ki Magyarországon, amikor a lovagi kultúra már pusztulásra ítéltetett. A magyar végvári vitézek élete kemény és fáradságos volt, állandó harcokban tellett. Zsoldjukat utolsóként kapták meg, ha egyáltalán kifizették nekik.

*„Egriek, vitézek, végeknek tüköri,
Kiknek vitézségét minden föld beszéli,
Régi vitézséghez dolgozót veti,
Istennek ajánlva légyetek immár ti!*

*Ti is, rárószárnyon járó hamar lovak,
Azkiknek hátokon az jó vitéz ifjak
Gyakorta kergetnek, s hol pengig szaladnak,
Adassék egészség már mindnyájatoknak!”*

A végvári vitézek főúri családokból,

nemesekből, parasztokból, és otthonaikból elűzöttekből, álltak, akiket a török hódítás kényszerített erre. Egyben azonban azo-nosak voltak, Istenért, a hazáért szálltak harcba. A magyar ifjak törekvése volt, várbeli katonaként dicsőséget szerezni, a pogány ellen harcolni, és Krisztus katonájaként küzdeni. Ebből következik, hogy Balassinak nem sok köze volt a lovagi kultúrához, több köze volt a végvári vitézséghez.

Saját kézírásával egyetlen verse sem maradt ránk, viszont pörös leveleit, nyugtáit, valamennyit ő írta. Körötte forrt, füstölt, lángolt a világ: vitézi kalandok, asszonyhistóriák, birtokpörök, országúti támadások sora kísérik életét. Nehéz lenne elsorolni bujdosásainak okát, amelyek az Óceán partjáig hajtották. Aztán hazakerült, és mint magasan szálló fényes sólyom lenéz és lecsap, és újból bajba jut. Nem is sejtették a szépséges leányok: a Dobó Krisztinák, Bebek Judithok, Losonczi Annák, Morgai Katák, a vidámkedvű bécsi lányok, meg a citerás lengyel Zsuzsannák, hogy egy költő küldözgeti nekik verses leveleit a szálló darvakkal. Balassi költészete a „szerelemmitológiája”, ő egy igazi argonauta, hős Jázon, aki sokszor pörre ment az „aranygyapjáért”, de a lányok között, akiknek verseiben öntötte ki szívét, nem akadt egyetlen Médeia sem, aki igazán szerette volna.

Balassi mítosza, magyar mítosz; a lelkében búvó ethoszi[1] küzdelme szenvedélyes önmagával harcol. Ebből a többarcú emberből törnek elő szép magyar szóval elmondott könyörgései, imái, akár egy vilóni világ él – gyűrődik össze költészetében. Nem mesterséges képződmé-

nyek a versei, hanem az élő népköltészet egyszerű szépségeit ötvözi az isteni ihlet lényegével. Balassi önmaga a történeti mítosz, és ebbe a foglatatba vannak berakva az ősi magyar nyelv drágakövei: a versek – ők hordozzák mitológéimát és minden egyebet, ami szent és emberi.

[BA] Új Forrás 2010. 1. sz. BORBÉLY ANDRÁS: Képbe írt testek (Balassi Bálint erotikus költészetéről
<http://epa.oszk.hu/00000/00016/00151/100109.htm>

[RA] PETRARCA: ÖSSZES SZERELMI SZONETTJEI; fordította: RADÓ ANTAL (6-7 old).
<http://mek.oszk.hu/14000/14084/14084.pdf>

[DL] DALOK LAURA ÉLETÉBEN
<http://mek.oszk.hu/15200/15247/fulszoveg.html>

[7] Horváth Iván, Balassi költészete történeti poétikai megközelítésben, Budapest, Akadémiai, 1982, 202.

[GL] A gazdag és Lázár
<http://szentiras.hu/UF/Lk16>

[VV]A végvári vitézek élete
<http://ujmagyarevezred.nl/ume-373.html>

[KL]Középkori lovagi kultúra
<http://lovagok.hu/kultura-es-szokasok/a-kozepkori-lovagi-kultura>

[1] ethosz: erkölcs, erkölcsi érzék

Részlet a „Mitológiai elemek a magyar poétikában” c. disszertációból. (VVD) Doktori Iskola.

Németh Erzsébet

Imígyen...

sír a
líra
mint kisdéd
egykoron
oázis
(kizoá)
később
„beszélni”
tanul
dadog
de felnőtt
bátorsággal
mindent összehord
kazalba okád
szavakat
írd meg belőle
magadat
(tadagam)
vagy a
verset
melyet
én akartam –
de már
nem tudom
akarom-e
hogyan valaha is
megérted...
ócska bújócska
(kacsó júbkacsó)
az egész!

Ha tudod

Itt vagy még,
poros álmoknak
támasztva hátad,
melegít egy-két
fellobbanó emlék.
De újhord-remény
gyúlhat szívedben
ha tudod a sorsot,
s homlokodon akarattá
fénylik a hajnal.

Fáj-e?

Fáj-e a fának
ha lombja hull,
fáj-e az égnek
ha alkonyul?

Fáj-e az útnak
ha rajta jársz,
s otthont magadnak
nem találsz?

Fáj-e a Napnak
ha nem ragyog,
s átveszik helyét
a csillagok?

Fáj-e magadnak.
hogyan árva vagy,
emberóriás,
(de) mégse nagy?

Németh Dezső

Csillagos éj

(Vincent Van Gogh örvénylő víziója)

Egy ciprus az égbe tör
Vincent ecsete fényt söpör
bal füle fönt van az égen
pörög örvénylő kéken
Sárga égitestek
kéket esznek
fehéren futó tüzek
húsébe temetkeznek –

Hajnalhaj lefolyt
kék csippent: ág virágain
cinkefutam
égen aranyfűl a hold
Vincent őrjöngő víziója
istenek kékítő vágya
ciprusok sötét tüzén forr
a végtelen magánya
Gauguin felé villan
villám borotvája
hajnal vizében csobban
csillagőrület máglya
Égett szív pörkölt szaga
keni be a vihart –
kékségbe mart
a templom tornya

A megbolondult ég
telefonozta a vásznat

*

Ötvös László

Ady és barátai emlékére

Mikor ráhajlik az este
a földpadlós házikóra,
az asztalon lévő Biblia fordítása
mellett a meggyújtott lámpa
lopakodó fénye oszlatja
a sötétséget, sőt áthatja,
meg is változik birodalma...
Mikor megérkezik a vetés,
az új életből kenyér
kerül a puritán asztalra,
és az életadó illat
a napfény segítségével
járkál házról-házra,
hogyan nyugalmat terítsen
a házra és az egész táj hazára...

Mikor megéri a szőlő,
újbor kerül az asztalra,
hogyan a földpadlós ház lakóit
ünnepeiken megvidámítsa,
bút zsoltárral és dallal eloszlassa.

Hálát adok

Hálát adok, Atyám,
hogyan sokak kezébe
adtad a Bibliát...

Köszönöm, én szegény,
hogyan kézbe vehettem
Fiad ajándékát...

Lélek, áldalak azzal,
aki olvassa ma,
s övé az Úr titka...

Radmila Markovic

HUSZONÖTTŐL

Huszonöt nap alatt
huszonöt év szállt el felettem,
huszonhatodikon megöregedtem,
huszonhetediken fogtam az útirányt,
huszonnyolcadikon a házam ablakából
a szeretet mosolygott rám
huszonkilencedikén döntöttem
harminc nap - harminc év
lélekben a gazdagság utolért.

.....

Hatvanöt nap alatt
hatvanöt év szállt el felettem
hatvanhatodikon fiatalabb lettem
hatvanhetediken újabb útirányt vettem
hatvannyolcadikon házam ablaka
izzadni kezdett a farkasok nyálával keveredve
hatvankilencedik napon már nem én döntöttem
hatvanöt nap - hatvanöt év
a számvetés most véget ért.

HAZAFELÉ

Nyolcvan felé, hazafelé
már inkább savanykás a
másokat nyugtató nevetés,
de a remény az megmarad,
még akkor is, ha érzed,
előre kurvára nehezen,
de kitartóan haladsz.

Kovács Sándor

Feloldozás

Maradj ma
még velem!

A holnap, hidd el
létezik, a ház előtti
lámpaoszlopon
guggolva nézi
át a tegnapom az
esti vétkekig,
bűntudattojást
tojik, s erőszakolva
nyomja le a
torkomon a
szívemig.

Talán elúzi két
karod a csúf
madárt, ha úgy
ölelsz, mint
várva várt Fiát
az Egy Anya,
talán erőt ad az,
ha suttogod felém;
„Szeretlek téged,
ó, te ostoba...”

*

Barcs János

Epilógus

I.

Dicsértessék a tűz-vőlegény,
díszítve ruháját hamuval...
Da ha eljő egy megújult világ,
érkezzen újra telített batyuval.
Kik akkoron egy satnya fáért
országokat lebontanának.
Kik akkoron egy mogyoróért
országokat is fölszántatnának.
Mert hullafoltos minden szikla,
és szétfoszlik az értelem!
Cápák uszonyán futnak lángok:
S lesz parázsdurrogás végtelen,
és a bolygónyi Noébárka-éjben
sírva, nyögve suhan az élővilág.
Ki hiszi, hogy lesz e táplálék,
a vércse: S lesz e még olajág.
Nem nő búza a volt mezőkön,
hogy nőjön, nem lesz a dolga;
a kódorgón itt maradó füst
sem lesz már csak rabszolga:
A tiszta forrás ismeretlen...
Koponyacsontból iszik a Nap,
mert ripityára zúzta a Bolygót,
a szférákon átzuhant Hold-darab!

Epilógus

II.

Önök kedves uraim kárörvendők:
Maguknak sem hiszik el a szebb jövőndőt!
Amit sokszor oly szépnek megálmodtak:
Mikor fejest ugrottak a gondhaboknak?!

Botos Ferenc

SZINDBÁD

REMINISZCENCIÁK

/Krédy Gyula emlékezetére/

- haikuk -

hajnali harmat
a harangszó aranya
újra megcsomóz

egyszer az angyal
meglátogatott téged
nem voltál otthon

pohár boromban
bokád borostyánfénye
táncoló emlék

feszülő trikó
alatt hasán a köldök
zárt márványkapu

hegyi boszorkány
mosolya bűnre csábít
múló időben

szemében álma
hullik a szilvavirág
alszik a kedves

ahol mosoly van
ott semmi más nem fér el
az árnyékodban

nézem arcodat
nem hervadó nőszirmom
közelítő téiben

ó, asszony, asszony
kitartásod keresztje
vízre íratott

hold süt szobádba
miben reménykedhetsz még
megbotló árnyék

kórházi ágyról
Botticelli angyalarc
egy nő mosolya

születtél, éltél
hogyan kimondod, ha halni kell
„mégis oly szép volt”

Hommage'a Szepesti Attila

titkát kutattad
fűnek, fának, szemeknek
„az idők legalján,”

Hommage'a Van Gogh

hajnal köszöntő
fekete szemű erdő
fordul zizegve

zizegve fordul
az örök visszatérő
aranyló virág

*

Egry Artur

téli kert

olajzöld azálea levelek
mint mászkáló bogarak az ágon
cserépn yi vegetáció

dzsungelem egyéni bája
liánok híján rendezett
pohár forrongó fűszeres tea

ölemben kék virágok azurit-pikkelyek
a kézzel festett csészealjon
jó itt üldögni vagy elheverni

akár egy henye hangya a napon
tücsök-énem húrjait hangolom
ma és holnap hosszú őszre készülök

szükséglet

hajnalban az Interneten
vettem meg a koncert jegyem
– regisztrálni kell manapság

a tőke tátott sárga szája
már nem modern imázsa
szabad piaci tényezőkn ek

fontossá vált minden alkalom
legyen némi lelki tartalom
– aranyra csurgatott méz

eladási listán pergetve és javítva
talán barokk zenétől alakítva
gyolcs és ír legyen

flastrom kellően mély seben
harmonizált szükségletem
marketingben testesül meg

Ványai Fehér József

Örök kör

Döglég y vagyok, zsírotokon
Híztam gazdagabb böggölyé,
Szívemen nő a háj – habár
Lehetnék kék pillangó is.

Üresből ha clikkan a fény,
Kaptármelegbe dongani,
Vissza langy akolba vágyom,
Vánkosom szalma és törek.

Sötét gének üzenete
Hív, indulok bozóthomály
Felé. Senkim és mindenem,
Örök körön mindenidő.

Bőrt bőrért

Tévedtem volna? Sárhajót
Láttam vadvizeken szállni,
Pusztát tengernek véltem, bár
Leszorított percben éltem.

A vándorlás hosszú íve,
Szőlőkacs-kunkora létnek,
Csupán csalóka görbe volt,
A születés hamis látszat.

Mégis, bőrt bőrért adtam,
Koldusnak megfizettem és
Kitártam magam a vágynak.
Hitelre halok meg, nektek.

*

Halász Imre

ELFEKVŐBEN

Kútmély vak szemek, tücsökláb combok,
mint auschwitzzi zsidóasszonyok.
Fehér paplanon karjuk is fakó,
nem vér kering bennük – infúzió.

Nyögdécselnek, lopkodnak egymástól,
ki sírdogál, ki egész nap rámol.
Van, ki tolvajt kiált: fogják el menyét:
fiát lopta el s a karperecét.

Mormolnak, danásznak, nézik az eget,
vagyis csak a plafont, ők, a betegek,
volt jóasszonyok, szépasszonyok, ők
fogatlan szájjal őrlik az időt,

míg odakint már a fagy keze
pingál rózsákat az ablaküvegre.
Egyikük indul, hogy letépje, nézem,
míg haldoklik köztük csendben feleségem.

VALAKI AKI NINCS SEHOL

Pislákol egy lámpa lágyan –
valaki áll a holdsugárban.

Mintha függönyünk is szállna –
valaki benyitott szobánkba.

Neszek, s finom reccsenések, –
valaki padlónkra lépett.

Illat száll fel, konyhánk gőze –
valaki mintha kávéfőzne.

Árnyék vetül ágyunkra, falra –
Valaki mintha betakarna.

Csöpp szobánkon húz át a huzat –
valaki néz, s megsimogat.

Nyikordulnak szekrények, székek –
valaki az ajtón kilépett,

és már nagyon messziről szól –
valaki, aki nincs sehol.

(...)

Most, hogy nem vagy, rám nehezül
a nagy magány terhed nélkül.
Vagyok, mint ki kútkáváról
mélybe néz és beleszédül.

(...)

Ami nincs már, nő tovább,
rám gyűjtja az éjszakát.
Lórúgás az emlékezet –

Lórúgás az emlékezet...

(...)

Mennyi mocskot hágy itt az ember,
és mennyi szépet visz el magával,
összekeverve latyakkal, sárral,
az iszonyatos semmivel.

Édes, gyerekké tett párom,
Te csak a szépet vitted el.

*(Részletek a „Huszonhat keserves
a nagy miklósi halottas könyvből” c. versből)*

Kui János
Hétköznapi levél

Detinek

Hajnali friss harmat
ezüstös csöppjei
ragyognak az álmos fák
ringó levelein.
Érintsd az arcodhoz,
asszonyszépséged
zavarba hoz.
Nem tudom leküzdeni,
remegek előtted,
tudod, hogy mit adtál,
mióta szeretlek?
Csók helyett könnyeket:
tudod, hogy mit jelent?
Nem tudom: te mondd meg!
Fölszárad a harmat,
rád ragyog a nap,
tündökölsz a fényben,
engedd, hogy csodáljalak!

Sopron, 2017. április 12.

Csillag

Vörös vágyba öltöztetlek,
adok hozzá fehéret,
mindenkinek megmutatja,
milyen tiszta a lelked.

Zöld reménnyel gondolok rád:
hozzád eljutok egyszer,
s találok egy élő Múzsát,
a te segítségoddal.

Te leszel biztos menedék,
hogyha engem bántanak,
világ fölé kerekedek,
s ott írom a verseket.

Témájuk a valóság lesz,
a képzelet segíthet,
az út hozzád túl meredek:
csillag vagy a fejem felett!

*

Lubianker Dávid
Napfény, Tavasz, Szépség, Halál

Áll egy kunyhó a pusztában.
Falairól festék kopog.
Emléket őriz markában,
Mint a kagylóba zárt homok.

Padlóján egy fakult fénykép,
Rajta megsárgult illatok.
Mintha lélegezne, él még
A szépség, mit itt hagyott.

Szűrőn át süt be az árnyék,
Táncolnak a poroszlopok.
Némaság a dallamjáték,
A tér keringőzik, forog.

Sánta légy a kis szobában,
Törött tekintetű üveg,
Átszállna rajta az árnyba,
Hívják a bimbózó rügyek.

Péter Éva Erika

[teamagány]

teamagány. ujjak táncszünete.
az otthon egy tál kiöntött lencse.
talán sorsszerű, hogy télen
titkok úsznak a tervek víztükrében,
és mert nem tanultuk: nehéz mutatvány
kikötni a perc-kegyelem partján.
talán sorsszerű, hogy csak néha van fény
és a veled egy buborék-karantén,
ahonnan ki minek álmodjalak,
ha a tavaszminta egyre fogy s a nap.

érdes zamata van a csendnek,
a cseppenként romboló szerepnek,
hogy lefolyóba kerül tea, lencse,
a csend piederstálra szögezve,
kezdet és vég zilált tava a szem,
és a látnok-éj sötétjét hiszem,
hogy felnőtt minden tipegő bűn, vétek,
s mert nem lehet, így mással nem cseréllek.
a táncszünet újszülöttje csak mag,
és nem maradnál ugyanolyannak,
ha kérdőjelnél több is lennél
az ok nélküli következmény rendjén,
hogya több is volnál
egy ilyen semmi kiírlakmagamból-nál.

[folyton késik]

folyton késik vagy elébb jár,
összeomlik, mint egy légvár,
éjhamut szór, hogy ne lássad
színét se ily alkotásnak,
aztán épül sóvárgásból,
de nem neked, mindig máshol,
surran, oszon rókalábon,

álomszárnya puhán átfon,
pörög, mint egy bűgőcsiga,
mondhatni, hogy fura hiba,
égő szellő fagypon táján,
farkasbőrben gyáva bárány,
adomány, csönd, hurok, hold-dob,
azt sem tudod, hogy hol hordod,
pattogzó köd, mégse látni,
megjátszott vagy valóságnyi,
ez az idő: rózsza, ringó.
kutya-, torok-, szívszorító.

*

Radnai István

ÁTHALLÁSOK A FŰ KÖZÜL

rétek őszi rétek halványlila virágú
őszi kikerics ha éj gyötör magvaidból
áramló mérged enyhíti
a kaptatón túl ábrándozik
a hegyi rét

miért is szomorú a lappangó elmúlás
minden ujjperceden átható
a sápadt virág kitárulkozik a napnak
utolsó sugarát felfalja tátott szája

te felérkezel szőnyeget terít
feszélyezi óvatos talpadat
lábad alatt haldokló
s vele te is ha rád
zuhan az alkony

Németh Erzsébet

ÉBREDÉSKOR

Gondolataimon
pöttyös csönd iramlík át...
neveddel sikolt az ég –
tenyerembe zárom az éjszakát!

A **Kis Lant** Irodalmi Folyóirat
megrendelhető a szerkesztőség címén*
vagy a lant@kislant.hu e-mail címen.
A lap évente hat alkalommal
jelenik meg.

Kis LANT IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
*Németh Dezső
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub

Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Kun Tibor

Az éjszaka felén

Lehunyja szemét
Éjjel a város
Bezárod magadba
Legszebb álmod
Hajadba tűzöm
Féltett titkaim
Most kezeim
Közt lehet arcod
Hogy mindketten
Ragyogjunk

Az éjszaka
Felén is túl
Lassan kinyitja
Szemét a város
Kihullik hajadból
Az összes titkom
És elköszönsz
Tőlem, pedig
Te vagy nekem
Az utolsó szó

Most nem

Most nem hallja meg
Imáink a világ
Már nem tudunk
Menekülni a
Föld alá

Most nem repülhetünk
Bele a képzeletbe
Most csak pillantásod
Támaszthatja
Fel a lelkem

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.